

Η υπαρξιακή χαρά στο θεολογικό λόγο (Αρχ. Κύριλλος Κωστόπουλος, Ιεροκήρυκας Ι. Μ. Πατρών)

Categories : [ΘΕΟΛΟΓΙΑ](#)

Date : 21 Ιανουαρίου, 2023

Η επιστροφή στην **Θεοποίηση της λογικής** είναι ένα χαρακτηριστικό της σύγχρονης εποχής. Τα εντυπωσιακά τεχνολογικά της επιτεύγματα κρύβουν έκπληξη και φόβο για το μέλλον της ανθρωπότητας.

Εκείνο, το οποίο σπανίζει ή και πολλάκις ελλείπει, είναι η **υπαρξιακή χαρά**.

Ο Δυτικός «πουριτανισμός» πρόβαλε έναν «νόθο» Χριστό και μία «νόθα» χριστιανική ζωή, μακριά από το «πάντοτε χαίρετε» (Α΄ Θεσ. Ε΄, 17). Αναζητεί ο σημερινός άνθρωπος την χαρά, την **«όντως» χαρά** και δεν την βρίσκει.

Πρέπει, όμως, να κατανοήσουμε ότι **η χαρά, ως το υπέρτατο συναίσθημα του ανθρώπου**, δεν είναι δυνατόν να υπάρξει και να εκφρασθεί αφ' εινός έξω από τον χώρο του **«είναι»** του, αφ' ετέρου χωρίς την δυναμική αναφορά προς το **έτερο**.

Έτσι **προϋπόθεση της χαράς είναι η πινευματική κατάσταση του υποκειμένου** και η θετική στάση του προς το αντικείμενο. Τότε η ύπαρξη της χαράς είναι βεβαία. Ο Ιερός Χρυσόστομος λέγει χαρακτηριστικά: **«Ο εν τω Θεώ ών, αεί χαίρει· Καν τε θλίβηται, καν οτιούν πάσχη αεί χαίρει ο τοιούτος»** (Ιωάν. Χρυστοστ. ΕΠΕ, 22, 30, Θεσ/νίκη 1983).

Πολλοί διερωτώνται: **ο Θεός χαίρεται;** Διαβάζουμε στον Ησαΐα: «*καὶ ἐσται οὐ τρόπον ευφρανθήσεται νυμφίος επὶ νύμφῃ, οὐτως ευφρανθήσεται Κύριος επὶ σοι*» (Ησ. ΞΒ΄, 5). Για τον λόγο αυτόν **ο Θεός επιθυμεί να ευφραίνεται και να χαίρει το δημιούργημά Του**, ώστε να ενοποιείται, ερχόμενο σε κοινωνία μετά του Θεού Δημιουργού του. «*Ἐγώ δε εν τω Κυρίῳ αγαλλιάσομαι, χαρήσομαι επὶ τω Θεῷ τω σωτῆρι μου*» (Αββ. Γ΄, 18).

Αυτή η προσωπική, κοινωνική και εσχατολογική διάσταση της χαράς εισέρχεται πλέον στην ζωή της ανθρωπότητας ως **ιστορικό γίγνεσθαι** στο Πρόσωπο του Θεανθρώπου Κυρίου. Η επανεύρεση του «απολωλότος» προβάτου, η επανασύνδεσή του μετά του Αρχιποίμενος Χριστού γίνεται αιτία προσωπικής και κοινωνικής χαράς. **«Συγχάρητέ μοι** ότι εύρον το πρόβατόν μου το απολωλός»

(Λουκ. ΙΕ΄, 6).

Οι Ωδές της Θεοτόκου και του Ζαχαρίου επιβεβαιώνουν το χαρμόσυνο γεγονός της λυτρώσεως και σωτηρίας του ανθρώπου: «Μεγαλύνει η ψυχή μου τον Κύριον και **ηγαλλίασε** το πνεύμα μου επί τω Θεώ τω σωτήρι μου... Ευλογητός Κύριος, ο Θεός του Ισραήλ, ότι επεσκέψατο και εποίησε λύτρωσιν τω λαώ αυτού» (Λουκ. Α΄, 46 και 68).

Ο Θεάνθρωπος Κύριος είναι η πηγή της χαράς. Η Αινάστασή Του και το Πάθος Του, εκτός του φόβου, με την έννοια του σεβασμού, του δέους, προκαλούν και **χαρά μεγάλη**. «Και εξελθούσαι ταχύ από του μνημείου μετά φόβου και χαράς μεγάλης» (Ματθ. ΚΗ΄, 8) και ακόμη «και τούτο ειπών έδειξε αυτοίς τας χείρας και την πλευράν αυτού. Εχάρησαν ουν οι μαθηταί ιδόντες τον Κύριον» (Ιωάν. Κ΄, 20).

Γι' αυτόν ακριβώς του λόγο η **υπαρξιακή μίμηση** του πόνου και του Πάθους του Χριστού ολοκληρώνεται με την υπαρξιακή χαρά. «**Πάσαν χαράν** ηγήσασθε, όταν πειρασμοίς περιπέσητε ποικίλοις» (Ιάκ. Α΄, 2), μας λέγει ο Ιάκωβος ο Αδελφόθεος. Και τούτο γιατί **ο αγώνας «εν Χριστώ» και «διά τον Χριστόν» συνεπάγεται πειρασμούς και θλίψεις**. Ο Απόστολος Πέτρος λέγει χαρακτηριστικά: «Ἐν τῷ **αγαλλιάσθε**, ολίγον ἄρτι, εἰ δέον εστι, λυπηθέντες εν ποικίλοις πειρασμοίς, ἵνα το δοκίμιον υμῶν τῆς πίστεως πολυτιμότερον χρυσίου του απολλυμένου...» (Α΄ Πέτ., 6).

Η «εν Χριστώ» χαρά είναι αναφαίρετη. Τίποτε δεν είναι ικανό στον κόσμο αυτό να μας την αφαιρέσῃ. Άλλωστε, ο ίδιος ο Κύριος μας το υπεσχέθη: «...και την χαράν υμῶν ουδείς αίρει αφ' υμῶν» (Ιωάν. ΙΣΤ΄, 23).

Ο Μέγας Βασίλειος απαριθμεί τους λόγους, για τους οποίους πρέπει ο άνθρωπος **να χαίρει**: «... αἱ αφορμαὶ τοῦ χαίρειν ευλόγως... ημίν πρόκειται **α.** παρήχθημεν εἰς τὸ είναι μὴ ὄντες, **β.** διὰ τοῦ λόγου καὶ τοῦ νοός καταμανθάνομεν τα κάλλη τῆς κτίσεως, **γ.** διακριτικοὶ εσμέν του αγαθού καὶ του χείρονος **δ.** αλλοτριωθέντες Θεού διὰ τῆς αμαρτίας, πάλιν εἰς οικειότητα ανεκλήθημεν διὰ τῆς μετανοίας, **ε.** αναστάσεως ελπίδες, αγγελικῶν αγαθῶν απολαύσεις, η εν ουρανοίς Βασιλεία...» (ΕΠΕ, 6, 84, Θεσ/νίκη 1973).

Για τον λόγο αυτό ο Απόστολος των Εθνών Παύλος, γράφοντας στους Φιλιππησίους, τους παροτρύνει: «**Χαίρετε εν Κυρίῳ πάντοτε, πάλιν ερώ, χαίρετε...**» (Δ΄, 4).

Δυστυχώς, **ο σημερινός άνθρωπος και ειδικότερα ο σημερινός νέος και η νέα που ζει τον απέλπιδα ατομισμό του, μακράν της κοινωνίας μετά του Δημιουργού του και του συνανθρώπου του, προσπαθεί, χωρίς ιδανικά και οράματα, να χαρεί μέσα στον χώρο των ψευτο-ευχαριστήσεων της**

καταναλώσεως, των ναρκωτικών και της ικανοποιήσεως των παθών.

Η **χαρά**, όμως, το σκίρτημα αυτό της ψυχής, κατά τον Μέγα Βασίλειο, είναι ένα **υπαρξιακό γεγονός της ζωής**. Κι αυτό το γεγονός είναι **καρπός του Παναγίου Πνεύματος**: «ο δε καρπός του πνεύματός εστίν αγάπη, **χαρά**, ειρήνη, μακροθυμία...» (Γαλ. Ε΄, 22). Εάν κατανοήσουμε αυτή την αιώνια αλήθεια, τότε **Θα χαρούμε πραγματικά**.